

szavatol kapu ²¹⁰⁰
Dr. Falkas ✓

1708-22/2020

ÉRKEZETT

2020 DEC 16.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Iktatószám: II/11807-3/2020/KODIF

Hiv. szám: --

Melléklet:--

Tárgy: válaszlevél hivatalos vélemény kapcsán

Dr. Kincses Gyula
elnök úr
részére

Magyar Orvosi Kamara

Budapest
Szondi u. 100.

1068

Tisztelt Elnök Úr!

Tárcánk részére megküldött, a Magyar Orvosi Kamara (MOK) elnöksége által jegyzett, az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvényrel kapcsolatos hivatalos véleményével összefüggésben álláspontomról az alábbiak szerint tájékoztatom.

A 2020. október 14-én kihirdetett, az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Eszjtv.) preambulumaéhoz érkezett szíves észrevétel kapcsán mindenekelőtt fontosnak tartom megemlíteni, hogy az egészségügyi ellátás, mint közszolgálat kihangsúlyozása éppen az ellátásért való közös felelősség és ezen belül az állam – mint közjogilag is megfelelően kiemelt, minden ellátási érdeken átívelő, integratív, ellátást szervező tényező – fokozott szerepvállalásának aláhúzása érdekében történt. A preambulum az ellátórendszer egyetlen szereplőjét sem marginalizálja, ugyanakkor fontos kihangsúlyozni a törvényjavaslat céljai közül a feladatok általános absztrakciós szintjén ezen feladat közérdekűségét, valamennyi résztvevő együttes felelősségét az egészségügyi ellátás folyamatos biztosításának érdekében.

A szabályozás célja épp az volt, hogy az orvostársadalom minél szélesebb rétegei bevonásra kerülhessenek a törvény által nyújtott kedvezmények hatálya alá, az ellátási érdeket mindenkor szem előtt tartva. A Kormány széles körű felhatalmazási jogosultsága pedig biztosítja az alkalmazáshoz szükséges garanciákat.

Álláspontunk szerint a Magyar Orvosi Kamara kiemelt feladata, hogy az egészségügyi dolgozókkal kapcsolatos etikai jogkör gyakorlásával az egészségügyi ellátórendszerrel szembeni közbizalmat erősítse. Közös érdekünk, hogy társadalom által az egészségügyi dolgozóba vetett bizalommal utóbbiak felelősen éljenek, a kamarai etikai eljárásnak pedig komoly szerepe van ezen cél elérésében.

Ezt a szemléletet az Eszjtv. is tükrözni kívánja, ezért az egészségügyi szolgálati jogviszony létesítésekor

fontos szempont az etikai megfelelés. Ezt hangsúlyozza az a rendelkezés, amely a Magyar Orvosi Kamara etikai eljárása és az egészségügyi szolgálati jogviszony létesítése közötti jogi összefüggéseket igyekezett megteremteni, természetesen figyelemmel az esetleges etikai szabályszegések tárgyi súlyára is.

Az összeférhetlenségi szabályok kialakítása során lényeges szempont volt a betegek törvényben biztosított joga – a megfelelő minőségű egészségügyi ellátás érdekében – a pihent, egészségügyi ellátás nyújtására nem csak szakmailag megfelelő módon felkészült, de a tevékenység végzésére megfelelő aktuális fizikai kondícióval rendelkező orvoshoz, egészségügyi dolgozóhoz, annak érdekében, ilyen személy közreműködésével vehessék igénybe az ellátást. Ez alapvető betegjogi jogosultság, amely egyszerre következik az állam Alaptörvényben deklarált életvédelmi kötelezettségéből és az egészségügyi ellátás megszervezése iránt viselt felelősségéből.

A korábban jelzettek szerint a pihent egészségügyi dolgozóhoz való jogot már az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló törvény is deklarálta, az új szabályozás mindössze megerősíti és következetesen érvényesíti ezen alapvető szabályt a tételes rendelkezések szintjén.

Ugyanakkor megjegyzendő, hogy ezen, munkavégzéshez köthető korlátok nem abszolútak, külön jogszabályban meghatározandó engedélyezési jogkör közbeiktatásával az ellátás gyakorlati igényeihez hozzáigazíthatók. Így a betegbiztonságot is szavatoló végrehajtási szabályokkal és joggyakorlat kialakításával a beteg és az ellátását végző egészségügyi dolgozók helyzete közötti szimmetria teljes körűen megteremthető. A kormány feladat-és hatáskörében az összeférhetlenségi szabályok figyelemmel kísérésével és szükség szerinti karbantartásával mindenkor törekedni igyekszik olyan jogi környezet kialakítására, amely az összeférhetlenségi szabályok következetes érvényesülésén túl mindenkor figyelemmel van a mindenkori ellátási érdekekre is. Az összeférhetlenségre vonatkozó részletes szabályokat – így különösen a további jogviszony létesítésének engedélyezésére vonatkozó szabályokat – az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény végrehajtásáról szóló 528/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) tartalmazza.

A minősítés kapcsán tett észrevétellel összefüggésben jelzendő, hogy éppen a Magyar Orvosi Kamara észrevételét figyelembe véve az illetménytábla szerinti 20%-os negatív eltérés lehetősége az Eszjtv.-ben nem szerepel, a munkáltató csak a felfelé eltéréstől dönthet, a Kormány által meghatározott szempontrendszer szerint. Lényeges, hogy a minősítési rendszer annak nem képezi akadályát, hogy az érintett személy a törvényben garantált illetményét megkapja, legfeljebb az a fölötti eltérés tekintetében bír relevanciával. A megfelelő többlet munkateljesítményre való ösztönzés érdekében a munkavállalók teljesítménye közötti érdemi differenciálást lehetővé tevő, ugyanakkor a munkavállalói alapjogosultságot nem sértő munkáltatói kompetencia, mozgástér nehezen elvitatható.

Elvi éllel jegyzem meg továbbá, hogy az egészségügyi szolgálati szerződés felmondása esetén az Eszjtv. nem zárja ki a bírósághoz fordulás lehetőségét, ez az alkotmányos követelményekkel összhangban jogorvoslati lehetőségként természetesen továbbra is rendelkezésre áll.

A kirendelés időtartamának meghatározásakor – a rendelkezésre álló, véges kapacitások optimalizálása mellett – a jogalkotó figyelembe vette azon betegellátási szakmai érdekeket, amelyek adott kezelés folyamatosságának biztosításához humán-erőforrás oldalról fűződnek. Jelzendő, hogy a munka törvénykönyve szabályai garanciálisan alkalmazandók ebben a körben is. A kirendelés alkalmazhatósága kapcsán az egyéni, személyes munkavállalói szempontok megfelelő hangsúlyt kapnak, még egészségügyi válsághelyzetben is.

A kirendelés tekintetében a jelenlegi, egyelőre ismeretlen hosszúságú járványügyi helyzettel – mint objektív körülménnyel – sem lehetett eltekinteni. Az ismert körülmények között az egyéni érdekek bizonyos fokig alárendelődnek a közösség érdekének, azzal, hogy alapvető elvárás minden beteg megfelelő ellátása az adott intézményben. Ugyanakkor mindez az egyéni szempontok érvényesítésének megfelelő egyensúlyával történik. A Kormány az Eszjtv. végrehajtása során kiemelt figyelmet fordított az egészségügyi ellátást

végzők személyes szempontjainak a figyelembe vételére, amely mind az állhatatos munkát végző egészségügyi dolgozók, mind az irányításért, szabályozásért felelős szereplők közös érdeke. A Vhr. rögzíti, hogy a kirendelés tartalma nem lehet hosszabb 44 napnál, avagy háromszázötvenkét óránál 12 hónapon belül, továbbá tartalmazza mindazokat a garanciális szabályokat, amelyek esetében nem rendelhető ki az egészségügyi dolgozó.

A végkielégítés összegszerűsége vonatkozásában jelzendő, hogy az érintett munkatársak végkielégítésének alapját jelentő jövedelmének emelkedésével a végkielégítés egy havi összege is jelentősen emelkedik, a Vhr. 29. §-a pedig még kedvezőbben állapítja meg a végkielégítés mértékét.

A kollektív szerződés kizárása ugyanakkor egyéb közszolgálati jogviszonyokban már bevezetett általános szabályként került érvényesítésre a szabályozásban. Megjegyzendő, hogy a kollektív jogoknak továbbra is széles tárháza áll az egészségügyi szolgálati jogviszony alanyainak rendelkezésére, legyenek a szakszervezeti jogok, az üzemi tanács működése, a sztrájkjog, vagy az egyeztetés újonnan létrehozott szintjeként az Egészségügyi Szolgálati Érdekegyeztető Fórum, amely eszközök mind lehetőséget biztosítanak a munkaügyi kapcsolatok kialakítására. Ezen jogok felelősségteljes gyakorlása az érintettek joga és feladata. Megjegyzendő továbbá az is, hogy a Kormány törekedni kíván arra, hogy a kollektív szerződésekben már biztosított jogosultságok érvényesülése széles körben az általános, jogszabállyal is megerősített munkavállalói jogosultságok részévé válhasson, ennek érdekében az ágazati kollektív szerződés munkaidőre vonatkozó szabályai bekerültek a Vhr.-be.

Az Eszjtv. hatálybalépése és alkalmazása a fokozatosság elvét szem előtt tartva, felkészülési idő biztosítása mellett valósul meg. Tekintettel a jelenlegi járványhelyzetre az Eszjtv. alkalmazása, az egészségügyi szolgálati jogviszony létrehozása 2021. január 1-jéről 2021. március 1-jére került elhalasztásra az egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 530/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet alapján, azonban ez nem lehet akadálya a magasabb illetmény kifizetésének, így a munkavállalói érdekek ebben a tekintetben sem sérülhetnek.

Végezetül tisztelettel meg kívánom jegyezni, hogy a 2021. január 1-jén hatályba lépő Vhr. a fentiekén túlmenően számos vonatkozásban pontosítja, kiegészíti, és a jogalkotó számára még inkább egyértelműsíti az Eszjtv. előírásait, figyelemmel a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzetre is.

Budapest, 2020. december 14

Tisztelettel:

Dr. Latorcai Csaba

